

Vastuseks Henrik Roonemaa kirjutisele „Tühja Tesla seadus“

28.septembril avaldas „Postimees“ Henrik Roonemaa arvamusartikli „Tühja Tsala seadus“. Loe lähemalt: <https://arvamus.postimees.ee/6415942/henrik-roonemaa-tuhja-tesla-seadus>

Alljärgnevalt toome ära EAÜ tegevdirectori Kalev Rattus vastuse Henrik Roonemaa kirjutisele:

Et pooled oleksid selgelt määratletud tuleb tuua välja järgmised faktid. Mina olen Eesti Autorite Ühingu palgatöötaja juba viimased 25 aastat. Seega mina esindan autoreid ja nende huve (mitte esitajate ega tootjate huve). Minule maksavad palka autorid aga seejuures mitte nn. tühja kasseti tasust. EAÜ on justiitsministri korraldusega määratud seda (viimastel aastatel olematut) tasu koguma. Kogutud tasu jaotamine pannakse paika samuti justiitsministri korraldusega. EAÜ sellelt tasult vahendustasu ei saa.

Härrased Henrik Roonemaa ja Hans Lõugas on Portaali Geenius toimetajad. Geeniusse koostööpartnerite hulgas on Elisa. Elisa on üks neist salvestusseadmete ja -vahendite maaletoojatest, keda n-ö tühja kasseti tasu otseselt puudutab, sest tema peaks olema selle tasu maksjaks (tõsi küll, hiljem seda kaupa müües võtab ta selle tarbijailt tagasi). Kelle leiba sööd, selle laulu laulad, ütleb Eesti vanasõna. Seega peaksid pooled olema paika pandud.

Minnes nüüd õigustevaldajate esitatud hagi juurde, siis tegemist on tagasivaatega ehk ajalooa. Valitsused, kelle ülesanne on autoriõiguse seadust ja sellega seotud nn. tühja kasseti määrust uuendada, parandada, täiendada, ei ole seda vaatamata meie poole poolt 12 aasta jooksul tehtud palvetele

seniajani teinud. Isegi mitte pärast 2 aastat tagasi Riigikohtu poolt tehtud otsust, kus sellisele vajadusele tähelepanu juhiti. Seejuures ei taha ma teha etteheiteid ainult Ratase valitsusele, teema algas juba Ansipi esimese valitsuse ajal.

Õigustevaldajate poolel ei olnud enam mingit muud võimalust kui pöörduda kohtu poole. Kohus on peale Riigikogu ainuke organ, milline saab seadust tõlgendada ja õigust mõista. Aga selleks, et kohus saaks teha lahendi, peab ta lähtuma õigusrikkumise ajal kehtivast seadusest. Ja see seadus – autoriõiguse seadus – sätestab, et õiguste omajail on õigus neile nende õiguste piiramise eest (ja erand, millega lubatakse üksikisikuil teha omaks tarbeks koopiaid muusikast ja filmidest on õiguste piiramine) saada kompensatsiooni. Selle kompensatsiooni suurus on 3 % salvestusseadmete ja 8 % salvestusvahendite maaletoomise hinnast (mitte segi ajada jaehinnaga, millega näiteks Elisa tarbijatele seda kraami müüb).

Hagi esitamisel saimegi lähtuda ainult seadusest, sest muud võimalust oma õigusi kaitsta meil lihtsalt pole. Või oskab hr. Roonemaa äkki soovitada, millised hinnakalkulaatorid me oleksime pidanud seaduses toodute asemel aluseks võtma? Las siis kohus otsustab (ja tegema peab ta seda kehtiva seaduse alusel) kellel on õigus. Kas meil või valitsusel.

Hr. Roonemaa toodud ja meie nõudmisi naeruvääristama pidavad näited on n-ö õpikunäited. See Tesla näide. Võin omalt poolt tuua veel ühe õpikunäite: 40 000 eurot maksev Verttu mobiil. Või mõni briljantidega mobiiltelefoni versioon, mis maksab miljon eurot. Me ju teame seda, et see seaduses toodud tasumäär selliste erandite puhul on liialdus. Aga see jama ei ole tekkinud meie süül. See on Vabariigi Valitsuse tegemata töö ja süü, et asi on nii absurdini läinud. Nagu öeldud, meie pool saab lähtuda ainult kehtivast seadusest ja meie ei saa seadusi muuta. Seda saab teha Riigikogu ja initsiatiivi selleks peab andma valitsus. Ehk valitsuse tegematajätmist

pärast me olemegi olukorras kus meie nõue – täielikult seadusest tulenev, muide – on kõigil hambus. Vale puu all haugute, lugupeetud, pöörake oma nõrdimus meie valitsuse poole. Meie oleme olnud ammu valmis (esimesed pöördumised selles vallas juba aastast 2002) minema üle muudele tasu arvutamise alustele. Näiteks mälumahu põhisele, fikseeritud hinnale vms. Meid pole seniajani kuulda võetud, seepärast olemegi kohtus. Kui valitsus oleks asja õigesti ajanud, ei oleks seda nõuet üldse olnudki.

Oma tööst tulenevalt asub hr. Roonemaa seisukohale, et seda kompensatsiooni isiklikuks tarbeks kopeerimise eest ei peaks üldse eksisteerima. Võimalik, et tulevikus saabki see nii olema. Ent meie, vastupidiselt visionäärile hr. Roonemaale, elame tänases päevas. Ja tarbijauuringud nii Eestis kui ka Euroopas ja mujal maailmas näitavad, et hoolimata kogu voogedastamise kasvust, inimesed salvestavad siiski omaks tarbeks muusikat ja filme jätkuvalt. Ja seniajani kuni nad seda teevad, on autoreil, esitajatel ja tootjatel õigus selle eest ka kompensatsiooni saada.

Ja kui härrad Roonemaa ja Lõugas on nii hirmsad autoriõigustevaba maailma pooldajad, siis miks seisab nende Geenius lehel mäрге, et lubatud on nende tekstidest tsiteerida ainult 4 lauset. Miks siis nii, härrased, andke ikka ise õigusvabaduse osas eeskuju.